

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

ИЗЛАЗИ СВАКДА О ДАНУ СВАКЕ ПРЕДСТАВЕ НА ПО ТАБАКА. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 п. месечно. — ПРЕТПЛАТА
СЕ ШАЉЕ КОРНЕЛУ ЈОВАНОВИЋУ, КОЈИ СЕ ИЗ ЉУБАВИ ПРЕМА ПОЗОРИШТУ ПРИМНО ДА РАЗАШИЉЕ ОВАЈ ЛИСТ.

К Р А Љ Л И Р.

(Наставак.)

Лир.

Не разумем, шта хоћеш да кажеш?

Регана.

То, што никад појмити не могу,
Да је сестра моја тојко крива,
Са чега је ви оптужујете! —

Лир.

Клета била, за навек проклета!

Регана.

Оче, у гроб једном ногом давно
Ви сте стали од старости тешке!
А за ово врло кратко време,
Што вам оста, док и ногом другом
У гроб, кој' вас чека, не легнете:
Морате се пустити некеме,
Кој' би мог'о, руководити вас
Путем скромним, путем промишљења;
Вратите се дакле сестри мојој;
Ја вас молим, учините тако,
И реците јој, кад се састанете,
Да се сада и сами кајете,
Што сте њојзи неправду нанели;
Она ће вам опростит' за цело!

Лир.

За опрштај, велиш; њу да молим?

Никада, Регано!

Никад' њојзи вратити се не ћу,

Онају мене увредила тешко;

Никад' бела не видела света!

Лепота се претворила њена

У сам огањ, сатанско весеље,

Изгорео јој, сажег'о јој душу,

И дах срца — у дим нека оде;

Разнела јој се гордост по ваздуху,

Окуженом, — тамо нека буде

Гадовима храна, посластица!

Регана.

Тешко мени!

У љутини вашој, буди зашто,
И мен' ћете проклињати тако!

Лир.

Не, Регано!

Тебе отац никад криви не ће;
Твоје срце није као њено.

(Трубе јављају с поља.)

Корвал.

Ко је то сад, ког јављају трубе?

Регана.

То је сестра!

У нисму ми тако рече она,
Да ће одмах похитати амо!

(Освалд дође.)

Јел' то твоја госпођа, што дође?

Лир.

Ха, и овог' ниткова, зар овде,

Да л' видим?

Испред лица мог, вуци ми се уло!

Корвал.

Шта је вама данас, господару?

Лир.

Ко прикоча мог слугу, говори?

Ти, Регано, знам за цело ниси!

П О Ј А В А С Е Д М А.

Долази Гонерила и пређашњи.

Лир (Гонерили).

И ти си јоште не спидиш на очи,

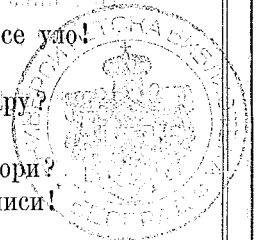
Мен' д' изађеш?

Шта, Регано, ти срукујеш са њоме?

Гонерила.

А што не? Шта сам јој скривила?

Није, оче, све оно злочинство,

Што безумље, ил' празно брбљање,
Злочинством га зове, па и казни!

Лир.

Ох, срце, јеси ли ми у грудима јоште?
Можеш ли се одржат' на месту?
Ко прикоча мог слугу у кврге?

Корнвал.

Ја прикочах, ил' боље да кажем,
Безобразлук његов прикоча га!

Лир.

Ви, ви, то учинисте?

Регана.

Оче, ви сте од старости слаби,
Па немојте сада упињат' се,
И присвајат' себи неку снагу;
Што вам може нахудити јако,
Немојте се претварати тако,
Као да сте не знам како јаки!

Поврат'те се сестри натраг, оче,
Код ње време издржите своје,
Док цео месец овај не истече,
И пустите половину људи,

— Те витезе ваше разуздане —
Нека иду куда који знаду,
Па тек онда дођите код мене;
Јер и сама — ево где видите,
На путу сам — дому спремна нисам —
Де бих сада примити вас могла?

Лир.

Овој, велиш, да се натраг вратим?
Да отпустим половину људи?
Не, никада, никада Регано!
— Зар ја овој натраг да се вратим!

(Гледи на Освалда.)

И овоме робу радије бих

Слуга био, и њему да служим,
Но што бих се њојзи повратио!

Гонерила.

Ви радите како вам је воља!

Лир.

Ја ћу ићи, хоћу, само немој,
Само немој правити ме лудим;
Ја ти нећу на терету бити!
Је л', Регано, ја ћу у теб' бити,
Ти ћеш мене стара да пригрлиш,
И хранићеш мене, оца свога,
Са стотином коњаника мојих?

Регана.

Не с толико, оче, то не могу;
Ни вас самца сад примит' не могу, —
Ви видите да сам ја на путу,
А на дому спремна нисам ничим,
Где бих могла дакле, да вас примим?

Лир.

И то сада ти што си зборила,
Да ли мислиш да си говорила?

Регана.

О, без сваке сумње мислим да сам!
Што ће вама стотина витеза?
Зар од тога половина не би,
За вас доста и сувише било?

Гонерила.

Зар педесет мало ј' вама људи,
Да вас служе са мојим заједно?

Регана.

Заиста је тако!
Дакле, оче, кад дођете мени,
Ја вас другче не ћу моћи примит',
Већ са двадест' и пет само људи.

(Наставиће се.)

Ј О С И Ф Л Е В И Н С К И.

(Наставак.)

Међу тим живио сам овде, као и у Тронави, веома скромно, а кад год сам доспео, читао сам о глумцима и позоришној уметности. У то време спада моје изучавање делања наших узор-глумаца: Шредера, Флека, Лудвика Девријена, Сајдмана. Учио сам с особитом ревношћу велике улоге, старао сам се да проникнем у дух њихових карактера, а то сам чинио за то, да бих био спреман, ако ми се давнашња жеља испуни. По кад кад сам ипак добијао коју повећу улогу, а

бивао сам све слободнији и сигурнији, нарочито у риторичкој струци. По који пут ме је и публика одликовала, ал' је то одобравање изгледало више као нека милостиња, него као признање способности и вештине; није имао нико вере у мени. Но при свем том ми је моје тихо изучавање тежих улога добро дошло кад сам такву изненада добио. Фебруара месеца 1858. рече ми у подне управитељ: „Можете ли сутра на вече играти Франу Мора?“ Ту сам улогу био доста

добро проучио, те радосно примим понуду. Студирао сам је још целу ноћ, и зби се ванредно чудо: изазвали су ме пет пута! То ме јако охрабри, те се сад одлучим, као што сам већ неколико месеца о томе мислио, да напустим брнску позорницу, да се вијнем у свет, те да окушам своју срећу, да се код каквог ваљаног и стручног вештака даље усавршим и дотерам. Одбијем све ласкаве понуде брнске управе и пријатељи ме не могуше склонити да останем, ма да су ме опомињали на незгодно време и да могу и гладовати. Заситио сам се живота и глумовања по мањим варошима: нисам већ више могао подносити да ми се једнако вређа моја идеална тежња и мишљење. Чезнуо сам за уметношћу, те ми је ваљало напустити прост занат глумачки и побећи од позоришних надничара.

Један имућан трговац брнски узајми ми на поштену реч мало новаца, те се тако пустим у далеки свет да тражим своју срећу. Био сам наумио да идем прво у Братиславу. Али како сам се био писмено обратио на све стране ради ангажовања, а ни од куд нисам добио одговора, јер је име моје било са свим непознато, то се одважним и одем у Беч управитељу Лаубу, као што сам већ давно био намислио. Вазда сам се бојао строгог Лауба, али невоља учини те сам очврсно, и мирно сам издржао челичну сталност његовог погледа и речи, кад је изишао преда ме и запито ме, шта хоћу. Саопштим му у кратко своје тадашње стање и своју намеру и замолим га, да буде тако милостив да ми допусти да проба ради играм што пред њим, те да с његовом препоруком потражим места на ком позоришту.

„Шта приказујете?“ запита ме.

„Карактерне и интриганске улоге“.

Он се мало убезбегне и погледа ми опстрије у очи.

„А колико вам је година?“

„Двадесет и две године“.

„Па приказујете карактерне улоге?“

„Да, јер нисам ни за што друго, јер ми није ни особа ни глас за друго што и јер ме срце за тим силовито вуче.“

„Имате ли хумора?“

„Немам на жалост; то ће мојој тежњи подметнути многу препреку, што је нећу моћи прекорачити.“

Том хладном пресудом о себи самом задобио сам га још већма.

„Седите,“ рече ми.

Он седне спрам мене и запита ме, шта сам све до сад приказивао, шта сам студирао, желио је да му приповедим свој живот, да му кажем своје мисли о позоришној уметности, итд. Најпосле, кад сам га питао, хоће ли ми испунити молбу да ме стави на пробу, одговорио ми је: „А за што не! Шта хоћете да прикажете?“ Оставим њему да он учини избор; он одреди пети чин из „Разбојника“ (Фрању Мора), први чин из „Доне Дијане“ (Перина) и најпосле четврти чин из „Клавига“ (Карлоса), и отпусти ме.

10. априла у вече после представе полагао сам свој испит. Били су присутни сви редитељи, јер сам их молио да дођу. Ту сам се налазио међу својим узорима и мислио сам да сам на Олимпу. И сад не знам, од куд ми она мирна сталност, те сам своје улоге онако поуздано одиграо. Господа уметници били су веома пријазни према мени. Лудвик Леве рекао је, као што сам доцније дознао, да се није скоро тако разгрејао као приликом мога приказа.

(Наставиће се.)

З Л Ш С Т Ш Њ Ш.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Жене у уставном животу.) У суботу 1. маја приказана је опет ваљана шалива игра мађарскога писца Коломана Тота. Овај комад се код нас већ тако рећи одомаћно, јер је верна слика и прилика наше уставне борбе и изборног кортешовања, а са своје природне живе радње, зачињене драстичним моментима и свежим хумором, одржаће се још дуго на нашој позорници.

Представа је у опште, и у целини и у поједноствима испала округло и на потпуно задовољство публике, само што

на жалост морамо и опет да констатујемо да је позориште и овога пута било слабо посећено. Већ не знамо чему да припишемо тај немар према овом народном заводу, кад и управа и приказивачи чине од своје стране све могуће да задовоље публику и да јој прибаве свежа и здрава душевна уживања. Ми се надамо, да ће се публика од сад боље одазвати, јер ће се позоришна дружина и онако само још десетак дана овде бавити. —

5.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

26. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕТПЛАТИ 22.

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 16. МАЈА 1876.

ПРВИ ПУТ:

СТРИЦ.

Позоришна игра у 5 чинова, написала принцеза саксонска Амалија, превео Јован Ђорђевић.

О С О Б Е:

Барон Јулије Левенберг	Лукић.
Доктор Лева, стриц му	Ружић.
Штирмерова	Д. Ружићка.
Ана, њена пасторка	Ј. Сајевићка.
Радлер	Сајевић.
Катарина, сиромашна удовица	Б. Хаџићева.
Мартин, слуга докторов	Јуришић.
Хенријета, собарица } код Штирмерове	Љ. Зорићева.
Кристијан, слуга	Бунић.
Бележник	Божовић.

Збива се у немачкој престоници, на улици и наизменце код доктора и код Штирмерове.

Многи од наших поштованих претплатника умољавају се, да би изволели исплатити први а сада већ и други део своје претплате у књижарској трговини браће Поповића.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 н. а. вр. у српској народној задружној штампарији, у позоришној писарници и у вече на каси.

Улазнице се продају у писарници позоришној (стапу матичином) од 9—12 пре подне и од 3—5 сахата после подне, а после на каси.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 САХАТА.